Rok V. Nr. 264. Sosnowiec, niedziela 12 października 1930 roku. Cena numeru 10 groszy.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: WIKTOR MONSIORSKI.

Prenumerata wynosi miesięcznia zł. 2.00

Adres administracji: Piłsudskiego Nr. 8, telefon 4-97, telefon redakcji 6-92, telefon redakcji nocnej i drukarni 4-94. Konto czekowe PKO. Warszawa 65.070.

ODDZIAŁY: RADOM, Żeromskiego 73, tel. 23; KIELCE, Kilińskiego 19, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-98; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. Paderewskiego 7; CZELADŹ, Rynek Nr. 8; GRODZIEC, ulica Kościuszki.

Hugenberg naśladuje Treviranusa.

Naród niemiecki nie może uznać obecnych granic.

BERLIN, 11.10. (PAT.) Przewodniczący partji niemiecko - narodowej Hugenberg udzielił przedstawicielowi dziennika „Tidens Tegen" (Oslo) wywiadu, w którym m. in. podkreślił, że każdej chwili mógłby w Niemczech powstać rząd większości, zdolny do pracy o ileby tego sobie życzyły wszystkie partje prawicowe. Jednym z warunków utworzenia rządu większości musi być zaktywizowanie niemieckiej polityki zagranicznej, której celem będzie rozsądna rewizja traktatów pokojowych, oraz planu Younga. Nie dorzecznością — zdaniem Hugenberga, jest mówić o niebezpieczeństwie wojny z racji wysuwania przez Niemcy postulatów rewizjonistycznych. Niemcy są zupełnie rozbrojone. Pozatem same traktaty po kojowe zawierają postanowienia, umożliwiające ich rewizje. Naród niemiecki nie może nigdy uznać obecnych granic na wschodzie Rzeszy. W końcu Hugenberg domagał się rewizji przepisów o rozbrojeniu Niemiec, oraz nowego uregulowania spłat reparacyjnych.

ODSŁONIĘCIE POMNIKA MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO w Brześciu Kujawskim.

WARSZAWA, 11. 10. W Brześciu Kujawskim odbędzie się odsłonięcie pomnika marszałka Piłsudskiego, dłuta znanego artysty rzeźbiarza Wład. Gruberskiego.

Przy tej okazji nastąpi również uroczyste poświęcenie sztandaru koła stanu średniego i zjazd rzemieślników z województwa warszawskiego.

Na zjazd przybędą delegaci rady naczelnej stanu średniego z Warszawy. Protektorat nad zjazdem objęła izba rzemieślnicza we Włocławku.

Pracownicy umysłowi w akcji wyborczej

Zjazd przedstawicieli 40 komitetów wyborczych z całej Polski.

WARSZAWA, 11. 10. We wtorek odbędzie się w Warszawie zjazd prezesów okręgowych i wojewódzkich pracowniczych komitetów wyborczych, celem omówienia wspólnej akcji wyborczej.

Na zjazd przybędą przedstawiciele 40 miast z całej Rzeczypospolitej.

B. POSEŁ DUBOIS będzie odwieziony do Brześcia.

WARSZAWA, 11. 10. (wł.) Wobec orzeczenia lekarzy, że stan zdrowia pani Dubois poprawił się o tyle, iż obecność męża nie jest konieczna, b. poseł Dubois będzie odwieziony z powrotem do Brześcia.

ARESZTOWANIE B. POSŁA BABAMA.

WARSZAWA, 11. 10. (wł.) Na zlecenie prokuratora okręgowego w Płocku, został dziś rano aresztowany były poseł Wyzwolenia, Antoni Babam.

Zatrzymany został on we wsi Babaszewo, pow. płoński, gdzie się ukrywał przed policją. Były poseł Babam został osadzony w więzieniu w Płocku.

Przesłuchanie b. posłów w Brześciu.

14 posłów oskarżonych z art. 101 kodeksu karnego.

WARSZAWA, 11. 10. (wł.) Wczoraj wyjechał sędzia śledczy do spraw wyjątkowego znaczenia przy sądzie apelacyjnym, Demant, do Brześcia dla przesłuchania uwięzionych b. posłów.

14-tu posłów postawionych jest w stan oskarżenia z art. 101 k. k. Są to: Norbert Barlicki, Adam Ciołkosz, Stanisław Dubois, Herman Lieberman, Mieczysław Mastek, Adam Prager, Sawicki, Kazimierz Bagiński, Józef Putek, Wincenty Witos, Władysław Kiernik, Aleksander Dębski, Popiel i Wojciech Korfanty.

B. pos. Korfanty ma jeszcze sprawę z art. 591 k.k., w której śledztwo prowadzi sędzia śledczy do spraw szczególnego znaczenia, Witmiński.

Sprawa b. posła Baćmagi będzie rozważana przez sąd okr. w Radomiu, prawdopodobnie w pierwszych dniach listopada b. r.

B. posłowie ukraińscy, osadzeni w więzieniu w Brześciu n. B., odpowiadać będą z art. 100 k. k., który mówi o akcji, dążącej do oderwania części terytorjum od Rzplitej.

Pozatem niektórzy posłowie mają jeszcze sprawy z innych artykułów k. k.

NIECNY CZYN uczniów gimnazjalnych we Lwowie.

LWÓW, 11. 10. Wśród opinji polskiej we Lwowie niesłychane wzburzenie wywołała prowokacyjna zbrodnia, dokonana przez dwu ukraińskich uczniów gimnazjum państwowego przy ul. Sapiechy.

W godzinach popołudniowych liczni przechodnie ujrzeli spadający z 2-go piętra gmachu obraz. Jak się okazało był to portret p. prezydenta Rzeczypospolitej. W chwilę później zauważono dwu uczniów, wychodzących z drugiej strony gmachu. Zanim się zorjentowano, obaj zniknęli wśród przechodniów.

Podjęte dochodzenie policyjne stwierdziło, iż sprawcami niecnego czynu byli dwaj uczniowie tego gimnazjum, Iwan Chuchejda i Wasyl Paśnickij. Poszukiwania za zbiegami pozostały bez rezultatu.

TRUP POLICJANTA w STERCIE SŁOMY.

Tajemnicza zbrodnia w Sulejowie pod Piotrkowem.

ŁÓDŹ, 11. 10. Wojewódzki urząd śledczy w Łodzi powiadomiony został o tajemniczem morderstwie, którego ofiarą padł posterunkowy policji Jan Korzeniowski.

Korzeniowski ubiegłej nocy pełnił służbę w Sulejowie pod Piotrkowem. Ponieważ przez dłuższy czas nie wracał, wszczęto za nim poszukiwania. W niezamieszkałej posesji przy ulicy Północnej 30 znaleziono jego zwłoki z rozstrzaskaną głową ukryte pod stertą słomy.

Ponieważ posesja ta była miejscem, gdzie zbierały się różne męty społeczne, istnieje przypuszczenie, że Korzeniowski został zamordowany przez nieznanych opryszków w chwili, gdy usiłował ich aresztować.

Dalszy rozłam w PPS. CKW.

WARSZAWA, 11. 10. (wł.) Rozłam w PPS., zapoczątkowany w Zagłębiu, podzialał i na działaczów partyjnych w innych okręgach.

Przewodniczący C. K. W. w Białymstoku, Chomicki opublikował list, w którym zaznacza, że z chwilą wystawienia na liście państwowej kandydatury marszałka Piłsudskiego, on jako były żołnierz, oddaje się pod rozkazy wodza.

W Grudziądzu rozpada się stronnictwo narodowe. Wiceprezes tamtejszego stronnictwa, Hanczewski wystąpił z organizacji i wstąpił do szeregów BBWR.

O LOKAL STRONNICTWA CHŁOPSKIEGO.

WARSZAWA, 11. 10. (wł. Dziś, w sądzie powiatowym, w oddzialeB, przy ulicy Kruczej, odbyła się rozprawa o lokal stronnictwa chłopskiego.

Jako oskarżyciel wystąpił adwokat Hofmokl - Ostrowski, popierając swe oskarżenie art. 507 k. k., mówiącym o samowoli.

Sprawa została odroczona, ze względu na to, że oskarżyciel publiczny i niektórzy oskarżeni na sprawę się nie stawili.

Trzeźwe rady Poincarego dla Niemiec.

Porozumienie gospodarcze z Polską bez zmiany granic.

NOWY JORK, 11.10. Nowojorski „Herald - Tribune" zamieszcza obszerny artykuł Poincarego p. t. „Francja i widmo rewizji", ilustrowany reprodukcją symbolicznego obrazu Plauzeau „Rozbiory Polski".

Poincare omawia w tym artykule systematyczne dążenia Niemiec do rewizji traktatu wersalskiego i obszernie analizuje niemieckie żądania zmiany granic wschodnich.

Autor daje streszczenie historycznych wydarzeń w związku z plebiscytami i wyznaczeniem zachodnich granic Polski i konkluduje, że jedynem wyjściem z obecnego położenia jest porozumienie ekonomiczne polsko - niemieckie bez poruszania kwestji granic, które niechybnie musiałoby doprowadzić do ogólno - europejskiej katastrofy.

Krwawa wojna domowa w Brazylji.

RIO DE JANEIRO, 11.10. W prowincji Mines Geraes odniosły wojska rządowe wielki sukces. Udało im się zająć miasto Barbacena, stanowiące klucz sytuacji.

Należy się spodziewać ruchów od wrotnych wojsk rewolucyjnych.

LONDYN, 11.10. Wiadomości nadchodzące z Brazylji brzmią sprzecznie. Jednakże zdaje się ulega wątpliwości, że powstańcy odnieśli szereg sukcesów i posuwają się zwycięsko naprzód. Podobno większa część armji brazylijskiej przeszła na stronę powstańców. Powołanie pod broń rezerwistów nie dało pożądanych wyników, ponieważ znaczna część zmobilizowanych rezerwistów odmawia walczenia przeciw powstańcom.

Rząd federalny w Rio de Janeiro opiera się prawie wyłącznie na marynarce i lotnictwie. Powstańcy rozpoczęli ofenzywę na Sao Paulo.

Z drugiej zaś strony doniesienia urzędowe z Rio de Janeiro mówią o zwycięstwie wojsk federalnych.

Dlaczego b. posłowie przebywają dotąd w Brześciu

Jak wiadomo, obrońcy b. posłów, osadzonych w Brześciu wnieśli skargę przeciwko przetrzymywaniu aresztowanych w więzieniu wojskowem. Obrońcy domagali się przeniesienia b. posłów do więzienia cywilnego, mimo, iż prokurator Michałowski stwierdził, iż wojskowe więzienie w Brześciu stoi o wiele wyżej pod względem zdrowotnym i urządzeń, niż niejeden cywilny zakład karny.

Sąd okręgowy rozpatrzył skargę obrońców i postanowił ją oddalić.

Skarga byłaby dopuszczalna, brzmią motywy decyzji sądu okręgowego w Warszawie, gdyby zarządzenie sędziego śledczego uszczuplało w czemkolwiek prawa oskarżonych. W danym wypadku jednak o żadnem uszczupleniu praw uwięzionych nie może być mowy, a to z tego względu, że znajdują się oni pod nadzorem i są w dyspozycji cywilnych władz sprawiedliwości. Umieszczenie osób cywilnych w więzieniach wojskowych i odwrotnie osób wojskowych w więzieniach cywilnych, zdarza się często i podyktowane jest najrozmaitszemi względami. W tym wypadku władzom sądowo - śledczym chodziło o względy bezpieczeństwa.

Osadzenie b. posłów sejmowych w więzieniu wojskowem w Brześciu n. B. jest wedle motywów decyzji sądu okręgowego całkowicie zgodne z regulaminem więzień wojskowych, który w kilkunastu artykułach mówi o przebywaniu osób cywilnych w więzieniach wojskowych.

NUMERACJA LIST.

B. B. W. R.=nr. 1.

Państwowa komisja wyborcza ustaliła numerację 14 zgłoszonych list.

Nr. 1 — B. B. W. R.
Nr. 2 — P. P. S. - frakcja rew.
Nr. 4 — Stron. narod.
Nr. 5 — Bolk lew. socj. (Bund i N. S. P. P.).
Nr. 7 — Centrolew.
Nr. 11 — Ukraiński i biał. blok wyborczy.
Nr. 12 — Niem. blok wyb.
Nr. 14 — Blok nar. żyd.
Nr. 16 — P. P. S. lewica.
Nr. 17 — Blok obr. praw. nar. żyd.
Nr. 18 — Żyd. blok gospod.
Nr. 20 — Monarchiści.

Po ustaleniu kolejności, komisja unieważniła listę stronnictwa chłopskiego.

KTOŚ POWINIEN ZWRÓCIĆ DJETY

nieprawnie pobrane przez niezaprzysiężonych posłów.

Decyzja głównej komisji wyborczej, unieważniająca listę stronnictwa chłopskiego ze względów formalnych, wzbudziła duże zaciekawienie.

Wnioskodawca unieważnienia, przedstawiciel grupy p. Walerona adw. Krysa, wysunął objekcje co do charakteru poselskiego p. Adamowicza, Różańskiego, Makarczuka. Wybrani ostatnio na posłów nie złożyli oni ślubowania poselskiego.

Główna komisja wyborcza podzieliła tę opinję i listę państwową stronnictwa chłopskiego unieważniła.

Fakt ten przypomniał ciekawy przebieg sporu w prasie wskutek decyzji p. marszałka sejmu Daszyńskiego co do wypłaty djet poselskich posłom, wybranym w wyborach uzupełniających w okręgach lidzkim, łuckim, gnieźnieńskim.

Marszałek Daszyński zdecydował, że charakter posła na sejm zdobywa się przez sam fakt wyboru, natomiast ślubowanie poselskie jest ceromonją o charakterze podrzędnym i wobec tego polecił nowoobranym posłom wypłacać djety.

Decyzja ta była wykonana i wszyscy nowowybrani posłowie djety pobrali za czas od chwili swego wyboru do rozwiązania sejmu.

Decyzja głównej komisji wyborczej, powzięta na wniosek przedstawiciela grupy opozycyjnej, podważyła zarządzenie p. marszałka Daszyńskiego.

Konsekwencją unieważnienia listy stronnictwa chłopskiego powinno stać się bezprawne wypłacenie djet posłom, którzy nie złożyli ślubowania. I o ile ci b. posłowie nie zwrócą pobranych djet, wpłacić je powinien do kasy sejmowej p. marszałek Daszyński.

W kraju ponurej anegdoty

Egzekucyjna salwa i oklaski w nagrodę za wierną twórczość.

O nowym krwawym dziwolągu, jakie stwarzają w Rosji rządy bolszewickie, donoszą pisma zagraniczne z Moskwy.

Wystawiono tam sztukę propagandową, która przedstawiała komunistyczne państwo przyszłości, jako raj na ziemi i podobno w szczególnie zręczny sposób propagowała ideę bolszewicką.

Autorem tej sztuki był niejaki Rubinsztajn. Bolszewicka publiczność premjerowa była tak zachwycona jego zręcznością agitatorską i wiernością dla zasad bolszewizmu, że po zapuszczeniu kurtyny nie ustępowała z widowni i głośno wywoływała autora.

Kiedy owacje nie ustawały, a autora ciągle nie było, pojawił się wreszcie przed publicznością dyrektor teatru i z miną wielce zakłopotaną oświadczył, że autor bardzo przeprasza, ale nie może osobiście podziękować za brawa...

Publiczność opuściła teatr wielce zdziwiona, komentując po drodze zachowanie się pana Rubinsztajna.

Dopiero nazajutrz dowiedziano się, dlaczego nie zjawił się przed kurtyną. Oto należał do 48 rozstrzelanych przez władze bolszewickie za rzekomą kontrrewolucję i psucie ekonomicznego systemu sowieckiego, przez nieprawne gromadzenie monet srebrnych.

Biedaczysko! Zapewne, tak jak i inni rozstrzelani, kiedy go aresztowano, miał w kieszeni, kilka albo kilkanaście rubli srebrnych, w n a d z i e i, że za tę monetę łatwiej mu będzie, niż za bezwartościowe papierki, nabyć środki

Kopalnie na Uralu pustoszeją.

Robotnicy uciekają z krainy głodu.

„Ekonomiczeskaja Żiźń“ donosi z Uralu o niepowodzeniu opracowanych przez radę komisarzy ludowych planów powiększenia produkcji metali półszlachetnych w kopalniach.

Niektóre huty rud miedzianych i żelaznych zniżyły produkcję o 35 proc. w porównaniu z rokiem zeszłym.

Zaopatrzenie w żywność ośrodków przemysłowych Uralu jest — jak stwierdziły specjalne komisje — w stanie rozpaczliwym i nadal należy się spodziewać masowej dezercji robotników i inżynierów z kopalń.

Plemię, które wyznaje religję szatana.

„Szatan straci moc swoją, po sądzie ostatecznym“.

Na wąskim pasie ziemi pomiędzy Irakiem a Syrją, w t. zw. okręgu Dżebel-Seguar, żyje plemię Jesseidów, które oddaje cześć szatanowi.

Jest to plemię zanikające, które niedawno jeszcze liczyło 300 tysięcy ludzi, a obecnie ma zaledwie kilkadziesiąt tysięcy.

Satanizm tego plemienia nie wyklucza wprawdzie wiary w Pana Boga, ale polega na tem, że kaze oddawać cześć szatanowi, jako tym czasowemu

władcy świata.

Jesseidzi są pochodzenia kurdyjskiego, a ich świętem miastem jest miejscowość Szeik-Ali, położona nad przepaścią, dokąd dwa razy do roku odbywają pielgrzymki, gdzie znajduje się grób szeika Alego, uważanego za twórcę tej religji, a zarazem „święte pióro pawia“, godło szatana.

Wedle religji Jesseidów ludzie powinni oddawać cześć szatanowi i błagać go o zmiłowanie, bo szatan będzie rządził jeszcze 4 tysiące lat. Ci wyznawcy szatana uznają wszystkie religje, muzułmańskie, chrześcjańskie i żydowskie i są przekonani, że w walce Pana Boga z szatanem, zły duch ostatecznie ulegnie, ale stanie się to dopiero przed samym Sądem Ostatecznym, który będzie przyjściem

Królestwa Bożego.

Narazie jednak, według nich, rządzi jeszcze szatan i cała władza na świecie spoczywa w jego rękach, jemu więc trzeba oddawać pokłony, chcąc uniknąć męczarni wiekuistych

Jesseidzi posiadają trzy książki święte, których zresztą nie czytają, bo wśród nich jedna kobieta umie tylko czytać. Są to mianowicie: „Księga czarna“ mówi o pierwień“ i wreszcie „Stwierdzenie

sojuszu z szatanem“.

„Księga czarna“ mówi o pierwszych dniach stworzenia i wyprowadza Jesseidów od Adama i jakiejś tajemniczej czarnej kobiety, która poprzednio była małżonką szatana. Z tego małżeństwa przyszło na świat dwoje dzieci, chłopiec i dziewczyna, którzy się stali praojcami wszystkich Jesseidów.

21-sza LOTERJA PAŃSTWOWA.

29-ty dzień.

Pierwsze ciągnienie.

WARSZAWA, 11. 10.

15.000 zł. na n-ry: 71844 143960.
10.000 zł. na n-r: 192935.
3.000 zł. na n-r: 165502
2.000 zł. na n-ry: 9373 50089 6602 100092 111704 152389 172655.
1.000 zł. na n-ry: 10110 32351 3453 35436 42926 71875 107024 109171 11768 140717 155879 172294 194255 208787.

Po 600 zł. wygrały n-ry: 14850 1965 50818 83023 85786 86905 99050 12103 133619 134027 146967 158604 166928 18541 201594.

Po 500 zł. wygrały n-ry: 3386 4569 10346 11984 14190 23347 26521 28186 29224 29316 29418 30747 32657 41602 42906 43103 47031 50822 53470 53696 56916 57009 58901 59942 63400 63876 64737 66757 67020 72497 73472 77079 77529 79221 83150 84640 84734 96804 165286 109290 112329 119526 121474 121867 121976 124657 126264 127763 127947 131007 133066 133566 133738 133836 135033 137590 143548 143970 144192 144413 146701 146834 147923 148786 148894 150396 154094 155158 155532 156146 158647 167013 173110 178283 179427 182445 184626 185250 189371 189857 191426 192413 194409 196073 196464 201140 204512 205851 205981 207329.

Drugie ciągnienie.

10.000 zł. na n-r: 3424.
3.000 zł. na n-ry: 72169 169439.
2.000 zł. na n-ry: 6644 90265 92417 114712 179873 184931.
1.000 zł. na n-ry: 7303 27453 40750 47102 53849 85666 126571 141351 143050 145199 147757 151750 151928 171192.

Po 600 zł. wygrały n-ry: 6011 29878 34787 41706 51890 68765 96254 106362 117058 120594 137903 150848 160448 180299 183775.

Po 500 zł. wygrały n-ry: 5675 5781 7676 8670 10535 12722 13443 13669 19204 29126 35684 35757 39240 39437 39904 40194 40924 40924 46518 58128 58573 59326 60041 60607 61152 62139 62800 62937 77560 79310 84466 84645 85515 86363 89269 89451 95677 96960 97744 102588 102604 103308 103831 104222 109942 113231 115482 119588 121986 122873 122880 124215 127630 128654 131757 131938 133032 134939 136324 136591 138189 140280 140545 141879 145758 148255 150465 152800 154240 155580 161569 162025 163116 165123 172737 173247 174356 174417 175081 176762 178031 182922 185482 187431 187754 188566 191226 192534 196357 198150 201696 202335 206102 208547.

Rewolucja w Brazylji.

Wybuchła przed kilku dniami i prowadzona z południowym temperamentem rewolucja w Brazylji, jest wypadkiem o znaczeniu ogólnoświatowem, a przytem nader interesującym co do genezy i ukrytych sprężyn konfliktu. Formalnie kieruje się ruch rewolucyjny przeciw osobie Juljo Prestesa, wybranego w maju br. prezydentem, ale mającego przejąć ten urząd dopiero w listopadzie. A zatem jedyna w swoim rodzaju rewolta przeciw rządom człowieka, który jeszcze nie zaczął rządzić.

Powodem protestu jest przeszłość Juljo Prestesa. Jako prezydent stanu Sao Paulo poskromił on z niebywałem okrucieństwem rozruchy robotnicze, wtrącając strajkujących drukarzy do więzienia. Z natury rzeczy więc znalazł przy wyborach poparcie kół zachowawczych i gospodarczo silnych, mając przeciw sobie żywioły radykalne, dawał bowiem pełną gwarancję, że w ciężkich konfliktach gospodarczych, przez jakie przechodzi Brazylja, zajmie stanowisko zdecydowane — po stronie posiadających. A ponieważ z kolei w brazylijskiem życiu gospodarczem silnie zaangażował się kapitał angielski, więc nic dziwnego, że kandydaturę Juljo Prestesa popierały najusilniej i skutecznie ręce angielskie.

Po przeciwnej stronie stoi zjednoczenie liberalne pod wodzą Antonia Carlosa, który jako kontrkandydat przepadł przy wyborach. Jako organizacja konkurencyjna i dążąca do ukrócenia wpływów angielskich, posiadają liberali ciche poparcie Stanów Zjednoczonych. Krótko — rewolucja brazylijska jest walką atakującego dolara z broniącym się funtem szterlingów, walką, w różnych formach rozgrywającą się zresztą na całej bodaj kuli ziemskiej.

Jest jeszcze trzeci partner rewolucji, również Prestes, ale Carlo, z zawodu generał, a reprezentujący — jak się zdaje — interesy sowieckie. Przynajmniej program tego generała i ścisły aljans z brazylijskimi komunistami świadczą dość przekonywująco o zakulisowej stronie jego akcji. Gen. Prestes domaga się zdecydowanej walki z imperjalizmem zarówno brytyjskim, jak amerykańskim, proklamuje rząd robotniczo - chłopski, socjalizację ziemi i aresztowanie zagranicznych kapitałów. Organem czerwonego generała jest „liga rewolucyjnych aktywistów“, oczywiście też uzbrojona i występami swymi wzmagająca chaos w kraju.

Jeśli się doda, że Brazylja jest krajem co do obszaru zaledwie o jedną czwartą mniejszym od Europy, że przechodzi przez przesilenie gospodarcze, wywołane kryzysem kawowym, bezrobociem i bardzo niskim poziomem płac robotniczych, — musimy dojść do wniosku, że rewolucja brazylijska nie skończy się rychło, ani prostym kompromisem walczących. Najważniejsza bowiem rzecz w takich wypadkach: pieniądze i na rewolucję i na kontrrewolucję płyną z zewnątrz szczodrym strumieniem.

Wiadomość o wybuchu powstania wywołała na giełdach światowych silne wrażenie — mimo, że po przewrotach w Bolivji, Peru, Chile, Ekwadorze i Argentynie takie zjawiska w południowej Ameryce nie są żadną niespodzianką.

Papiery południowo - amerykańskie spadły gwałtownie w Londynie, a kursa akcyj kawowych zachwiały się na wszystkich innych giełdach. Jest to niewątpliwym dowodem, że ostatnią rewolucję ocenia się poważniej, niż poprzednie, nie tylko z uwagi na ważny gospodarczo teren walk, ale przedewszystkiem ze względu na zakulisowe siły, aranżujące przewrót. Świadomość, że antagonizm angielsko - amerykański zapalił się gwałtownym płomieniem na — na razie — jeszcze neutralnym terenie, nie może wpływać uspakajająco na opinję.

Rewolucja brazylijska jest jeszcze jednem potwierdzeniem niestałości obecnego układu sił i iluzoryczności owej stabilizacji, o której mówią i piszą marzyciele. Jakże można dążyć do usunięcia drobnych ognisk zapalnych, od jakich roi się Europa, skoro istnieje i z roku na rok dojrzewa olbrzymi, ogólnoświatowy konflikt potęg?

Genewskim ideom i utopiom zadaje rewolucja brazylijska dotkliwy cios.

25-lecie walki o szkołę polską.

20-lecie walki ze strajkiem szkolnym.

Jednocześnie z obchodem 25-ej rocznicy walki o szkołę polską, endecja obchodzić będzie niemniej chwalebną dla niej rocznicę 20-lecia walki z bojkotem szkoły rosyjskiej przez młodzież polską.

Wycieracze przedpokojów ministerjalnych w Petersburgu otrzymali obietnicę obdarowania niemal kongresówki samorządem za cenę przerwania bojkotu i powrotu młodzieży polskiej do gimnazjów rosyjskich i uniwersytetu warszawskiego. Nastąpiła zgoda i na łamach endeckiej „Gazety Warszawskiej“ wystąpił z odpowiedniem wezwaniem do młodzieży p. Roman Dmowski.

Młodzież odpowiedziała na to wezwanie wybiciem szyb w redakcji pisma endeckiego i pobiciem p. Romana Dmowskiego.

Rzecz prosta, że wezwanie do zaniechania bojkotu szkoły rosyjskiej nie odniosłoby nigdy skutku, gdyby nie ogromny patrjotyzm zamożnych endeków, których dzieci nie korzystały z drogiej nauki w szkołach polskich, lecz uczyły się w gimnazjach w Rosji.

Posyłali oni swych synów do Orła, do Samary, do Moskwy, a cały ciężar utrzymania drogich szkół handlowych polskich zwalili na barki marnie opłacanych urzędników i robotników. Ciężar ten był po nad ich siły i... bojkot został przerwany.

Ci sami panowie obchodzą w roku bieżącym rocznicę 25-lecia strajku szkolnego i w urządzanych w tym celu uroczystościach biorą udział z dobrą miną, zapominając całkowicie o tej drugiej rocznicy, którą powinni obchodzić jednocześnie.

Nic też dziwnego, że widząc w uroczystych pochodach osobistości, które nawoływały do zaprzestania bojkotu szkoły rosyjskiej, do pochodu tu i ówdzie wplątały się jednostki, które były na usługach rusyfikatorów i gorliwie pomagały najeźdźcom w tępieniu polskości.

Widzieliśmy, naprzykład, w Kielcach, panią K., o nazwisku kozackiem, która w gimnazjum żeńskiem uczyła języka francuskiego, a jednocześnie zajadle walczyła z językiem polskim, karząc uczenice za rozmowę w języku ojczystym.

Widząc takie jednostki w obchodach rocznic naszych walk, mimowoli przypomina mi się pewien staruszek z okolic Myszkowa, który zjawił się do mnie po wsparcie, jako weteran z powstania 63 roku.

A na dowód, że brał udział w walkach, pokazał mi dyndający mu się na piersiach medal z napisem: „Za uśmirenje polskawo miatieża“.

W. m.

Sytuacja wyborcza

na terenie województwa kieleckiego.

Przedstawiciel naszego pisma zwrócił się do prof. dr. Leona Kozłowskiego z prośbą o wypowiedzenie swej opinji o sytuacji wyborczej na terenie województwa kieleckiego.

— Sytuacja wyborcza na terenie województwa kieleckiego — mówił prof. dr. Kozłowski — jest jeszcze płynną. Do niedawna należało przypuszczać, że do walki wyborczej staną dwa bloki wyborcze: bezpartyjny blok współpracy z rządem i centrolew, przyczem wydawało się, że centrolewowi uda się istotnie zblokować z PPS. CKW. także stronnictwa ludowe, kierując je do walki z marszałkiem Piłsudskim i jego rządem w dążeniu do powrotu do systemu rządów przedmajowych.

Stronnictwo narodowe, nie posiadając większych wpływów na terenie województwa kieleckiego, odegrałoby w tym układzie walki wyborczej wielkich bloków rolę dywersji na rzecz centrolewu. Lista narodowa liczyć może na sukces zdobycia w niektórych okręgach mandatu jedynie przy małej frekwencji i małym dzielniku wyborczym. Propaganda tej listy, będąca pośrednio wodą na młyn żywiołów najbardziej radykalnych i socjalistycznych, może liczyć tylko na poparcie najbardziej zacietrzewionych swoich elementów. Spokojniejsze bowiem żywioły nie dadzą się użyć jako narzędzie do realizacji w Polsce radykalizmu z pod znaku centrolewu.

Ten pierwotny układ dwuch wielkich bloków wyborczych na terenie województwa kieleckiego ulega obecnie zmianom. Już w chwili obecnej można stwierdzić, że socjalistom z PPS. CKW. nie udał się zamiar zmobilizowania stronnictw chłopskich pod swoim sztandarem. Stronnictwo chłopskie, które ze wszystkich stronnictw ludowych posiada na terenie województwa kieleckiego największe wpływy, zerwało z centrolewem. Kierownicy polityczni tego stronnictwa na terenie poszczególnych pow. jako członkowie rady naczelnej stronnictwa chłopskiego, wypowiedzieli publicznie w sposób stanowczy walkę centrolewowi, dezawuując przewódców i zrywając pakt przez nich zawarty. Na terenie województwa jedynym reprezentantem stronnictwa chłopskiego, który pozostał przy centrolewie jest b. poseł Waleron. Pozostali działacze stronnictwa chłopskiego, albo zgłosili swoje poparcie dla listy BBWR, albo też przystąpili do tworzenia odrębnych list stronnictwa chłopskiego, z wyraźnym podkreśleniem, że listy te idą do wyborów pod hasłem popierania marszałka Piłsudskiego i jego rządu. Wyzwolenie w niektórych tylko powiatach posiada większe wpływy, wszędzie na całym obszarze województwa wypowiedziało ono posłuszeństwo swym przywódcom z centrolewu, idąc do wyborów z odrębnemi listami. Piast już wcześniej zgłosił swój akces do BBWR, a dawni piastowcy w dwuch okręgach naszego województwa znajdą się na listach BBWR.

Zaznaczyłem na początku, że sytuację wyborczą uważam ciągle jeszcze za płynną, trudno jest bowiem w tej chwili ocenić jakie listy wystąpią do walki wyborczej. Jedno jest jednak już dla oceny nadchodzących wyborów ponad wszelką wątpliwość pewne, że centrolew, wobec głębokich fermentów zarówno w stronnictwie PPS CKW (rozłam w Zagłębiu) jak i wskutek frondy stronnictwa chłopskiego i wyzwolenia, nie może liczyć na poparcie mas chłopskich i robotniczych i zgrupować on może w obecnej chwili najwyżej liczbę głosów, jaka przy poprzednich wyborach padła na PPS. Masy chłopskie i robotnicze przeciwstawiają się zdecydowanie przeciw układom swych rzekomych przywódców, którzy pod hasłem walki z marszałkiem Piłsudskim pragnęli te masy zmobilizować.

(k)

Młodzież szkolna w Kielcach

w odpowiedzi Treviranusowi.

Samorząd klasy 6 gimnazjum państwowego im. Mikołaja Reja w Kielcach w odpowiedzi Trewiranusowi, występuje z inicjatywą, zbudowania łodzi podwodnej, z funduszów zebranych przez młodzież szkolną, w całej Polsce, i na ten cel składa kwotę 35 zł. i wzywa klasy szóste gimnazjów: im. Bł. Kingi, im. A. Mickiewicza, St. Wolmanowej, im. St. Kostki, im. Jana Śniadeckiego i gimnazjum gminy izraelickiej w Kielcach do złożenia conajmniej takiej sumy i wezwanie innych klas do składania ofiar na powyższy cel.

Dlaczego wystąpiłem z PPS. CKW.

z Łośnia koło Ząbkowic.

Będąc od roku 1918 członkiem PPS. pracowałem i brałem udział we wszystkich akcjach tej partji, sądząc, że tylko ta partja może poprawić dobrobyt mas chłopskich i robotniczych.

Lecz po 1926 roku, kiedy naczelny wódz marszałek Józef Piłsudski wystąpił w obronie interesów państwa, zagrożonych przez korupcyjne partyjnictwo, partja ta zaczęła się chylić w kierunku przeciwnym i coraz bardziej zatracać swoje ideowe dążenia, łącząc się z najgorszemi wrogami państwa, karjerowiczami, chcącemi na nieświadomości mas chłopsko - robotniczych żerować.

W roku 1928 po ostatnich wyborach do sejmu w szeregach PPS. na naczelnych miejscach stanęli ludzie, nie mający nic wspólnego z masami pracującemi jak: Niedziałkowski, Żuławski, Ciołkosz i inni, którzy posunęli się nawet do zdrady państwa (Ciołkosz na zjeździe młodzieży niem. socjalistycznej w roku 1929, kiedy oddawał niemcom Pomorze wywalczone przez Polskiego robotnika i chłopa).

Nie dość na tem. W roku 1929 partja, która na sztandarach swych nosi hasło walki o polepszenie bytu mas pracujących, dla osobistych celów kilku przywódców połączyła się z największymi wrogami klasy robotniczej i chłopskiej (tajny układ w sejmie ze stronnictwem narodowem (endecja) celem zwalenia obecnego rządu marszałka Piłsudskiego).

Połączenie się w centrolewie z krwawym Kiernikiem, Witosem, Korfantym, ks. Panasiem, którzy nic wspólnego z klasą pracującą w Polsce nie mieli i mieć nie będą, świadczy wyraźnie o tem, że obecne PPS. CKW. bynajmniej nie broni interesów klasy robotniczo - chłopskiej, lecz przywódcy tej partji starają się przeszkadzać obecnemu rządowi marszałka Piłsudskiego, dążącego do zabezpieczenia w drodze ustawodawczej bytu pracującej klasy. Przywódcy tej partji mają więc na względzie nie interesy państwa i klasy pracującej, lecz własne korzyści, jakie mogą dla siebie wyciągnąć z nieświadomości mas i pod płaszczem rzekomej obrony tych interesów.

społeczeństwa, by w dniu 16 i 23 listopada r. b. wszyscy jak jeden mąż stawili się przy urnach wyborczych i oddali swój głos na tego, co wolność Polski wywalczył i Jej tylko dobra pragnie, przy jego bowiem rządach klasa chłopsko - robotnicza dojść może do dobrobytu.

Rolnik 2 morgowy z gminy Łosień, powiatu będzińskiego, poczta Ząbkowice i były przewodniczący komitetu gminnego PPS. CKW.

(—) Jan Klich.

Łosień, dnia 4 października 1930 r.

Rzemieślnicy i drobne kupiectwo Zagłębia Dąbr. wypowiedziało się za BBWR.

W ub. piątek odbyło się w Dąbrowie, w lokalu „Kuźnicy", zebranie przedstawicieli wszystkich gałęzi rzemiosł i drobnego kupiectwa. Na zebranie stawiło się blisko 200 różnych osób.

Wygłoszone zostały referaty, prez. Madeyskiego na temat samorządu i gospodarki w państwie, dyr. A. Zięby w sprawie reformy konstytucji i R. Kickiego o nadchodzących wyborach.

Po wyborach nastąpiła ożywiona dyskusja, poczem powzięto cały szereg rezolucyj, w kierunku poparcia listy marszałka Piłsudskiego przy nadchodzących wyborach do sejmu i senatu. Zebrani wyłonili z pośród siebie mężów zaufania, którzy przy każdej zawodowej grupie tworzyć będą komitety wyborcze B. B. W. R.

Przedstawicielstwo stanu rzemieślniczego i drobnego kupiectwa przyrzekło jaknajszerszą współpracę, w celu zwycięstwa B. B. W. R. przy wyborach, poczem wzniesiono okrzyki na cześć marszałka Piłsudskiego i odśpiewano „Pierwszą brygadę".

Stały spadek bezrobocia w Zagłębiu.

Ogólny stan niezatrudnionych obejmuje 14.136 osób.

Ogólny stan bezrobocia na terenie naszego okręgu przemysłowego wynosi obecnie 14.136 osób.

W porównaniu do ub. tygodnia bezrobocie w Zagłębiu zmniejszyło się o 690 osób, a to z powodu przyjęć do zakładów przemysłowych, górniczych, budowlanych i robót publicznych. Przy robotach publicznych zatrudniono w ostatnim tygodniu 4.332 bezrobotnych, z liczby tej 2.096 osób zatrudnia powiat będziński, 1.765 pow. zawiercki, 471 osób pow. olkuski. Do Francji w ub. tygodniu wyjechało 29 osób.

Częściowo zatrudnionych jest na terenie Zagłębia 10.360 osób, z czego na 3 dni w tygodniu 4.410 osób, na 4 dni 5.912 osób, 5 dni 38 osób.

Za okres od 22 do 28 września br. wypłacono bezrobotnym 4.198 zasiłków.

Statystyka wykazuje, że od maja b. r. datuje się stały i systematyczny spadek bezrobocia w Zagłębiu, który w porównaniu z majem b. r. zmniejszył się o 10.690 osób.

Blok lewicy socjalistycznej powstał w Zagłębiu Dąbrowskiem.

Jak się dowiadujemy, w tych dniach na terenie Zagłębia, powstał blok lewicy socjalistycznej, który występuje do wyborów z własną listą, na której figurują znani w Zagłębiu działacze i przywódcy ruchu robotniczego.

Do bloku tego należą PPS. lewica, robotnicze związki zawodowe oraz bezrobotni z Zagłębia Dąbrowskiego.

Blok ten w najbliższych dniach ma wysunąć hasła gospodarcze, dotyczące poprawy bytu robotniczego i opieki nad bezrobotnymi oraz hasło skonsolidowania ruchu socjalistycznego w Zagłębiu.

Kamienicznik-agitator opozycyjny w Dąbrowie bije kobiety.

W Dąbrowie, przy ulicy Szopena 52, w domu p. Jana Ziernickiego mieszka 53-letnia Katarzyna Łędkowa.

Onegdaj wieczorem, Łędkowa zwróciła się do Ziernickiego z prośbą o książkę meldunkową, celem sprawdzenia swego nazwiska na liście wyborczej. Gdy Ziernicki dowiedział się, że Łędkowa ma zamiar głosować na marszałka Piłsudskiego, obrzucił ją obelgami i książki nie dał. Łędkowa zwróciła się więc do komisarjatu policji z prośbą o interwencję.

Starszy posterunkowy udał się do Ziernickiego i otrzymaną książkę wręczył Łędkowej. Przy zwrocie książki, Łędkowa spotkała się nietylko ze stekiem wyzwisk ze strony Ziernickiego, ale również z rękoczynami.

Sprawa oparła się ponownie o policję i przekazana została prokuratorowi.

HANDLARZE ŻYWYM TOWAREM.

Należy powiększyć kadry kobiecej policji.

Z powyższych powodów doszedłem do wniosku, że PPS CKW. nie daje nic warstwie pracującej, wobec czego występuję z tej partji, żałując, że wcześniej nie mogłem przekonać się o tych brudach i karjerowiczostwie głównych przywódców Zwracam się więc do

W ciągu obrad międzynarodowego kongresu dla walki z handlem żywym towarem podnoszono zasługi polskiej policji obyczajowej.

Policja ta jednak, jest za mało liczna i w wielu tylko punktach zorganizowano już jej oddziały.

Policja kobieca oprócz Warszawy istnieje w Gdyni, w Lublinie, w Łodzi, we Lwowie i ostatnio w Poznaniu.

Palącą poprostu koniecznością jest zorganizowanie policji kobiecej w miejscowościach granicznych i fabrycznych.

Katowice, Sosnowiec, Zbąszyń, Baranowicze i wiele innych punktów winny posiadać oddziały obyczajowej policji kobiecej.

Wielce baczną uwagę zwrócić należy na Kresy wschodnie, wprawdzie bowiem przez tamtejsze stacje graniczne mniejszy jest eksport „żywego towaru", natomiast agenci zbrodniczego procederu tam właśnie najczęściej werbują swe ofiary.

W Warszawie, czy w jakiemś innem większem mieście działalność handlarzy żywym towarem jest utrudniona zarówno przez czujność policji, jak i przez wyższy stopień uświadomienia dziewcząt.

Ale w wioskach i miasteczkach kresowych dużo jest elementu nieuświadomionego z pośród którego najłatwiej werbować białe niewolnice.

KRONIKA

KALENDARZYK.

Październik 12 Niedziela	Dziś: Maksymiljana Jutro Edwarda Wschód słońca 5.51 Zachód „ 16.56

RADIO

WARSZAWA.

Niedziela, 12 października.

10.15. Naboż. z Katedry pozn. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Poranek symf. z Filh. Warsz. 14.00. Odczyt p. t. „Zbiór i przechowywanie warzyw". 14.20. Muzyka. 14.30. Odczyt p. t. „Kryzys rolny a spółdzielczość rolnicza". 14.50. Muzyka. 15.00. Co słychać, o czem wiedzieć trzeba. 15.20. Muzyka. 15.40. Program dla dzieci wiejskich. 16.00. Skrzynka pocztowa. 16.20. Muzyka z płyt gramof. 16.40. Wśród czerwonoskórych. 16.55. Muzyka z płyt gromof. 17.15. Wiad. przyj. i pożyt. 17.40. Koncert R. ork. P. P. 19.00. Rozmaitości. 19.25. Feljeton p. t. W butach i bez butów. 19.40. Muzyka z płyt gramof. 20.00. Słuchowisko z Wilna p. t. Państwo Tutkowie na wileńskiem letnisku. 20.30. Koncert popul. Wyk. ork. P. R. 21.10. Kwadrans lit. „Barykada". 21.25. D. c. koncertu. 22.00. Feljeton p. t. „Bożkowie". 22.50. Kom.: meteor., polic., sport. 23.00 Muzyka tan. z Sali Malinowej hotelu Bristol.

KATOWICE.

Niedziela, 12 października.

10.15. Naboż. z Katedry pozn. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Transm. z T. P. w Katow. uroczystej akademji z ok. obchodu 50 jubileuszu Tow. Czytelni Ludowych (1880 — 1930). 13.00. Poranek symf. z Warsz. 14.00. Historja i wykład pozdrowienia angielskiego. 14.20. Muzyka i odczyty z Warsz. 15.40. Program dla dzieci wiejskich. 16.00. Skrzynka pocztowa. 16.20. Koncert z płyt gramof. 16.40. Wśród czerwonoskórych. 16.55. Koncert z płyt gramof. 17.15. Wiad. przyj. i pożyt. z Warsz. 17.40. Koncert z Warsz. 1.00. Bery i bojki śląskie. 19.25. Feljeton z Warsz. 19.40 Rozmaitości. 20.00. Słuchowisko z Wilna. 20.30. Koncert i kwadrans lit. z Warsz. 22.00. Feljeton z Warsz. 22.15. Recital fort. z Warsz. 22.50. Kom. meteor. z Warsz. kom. sport. oraz program na dzień następny. 23.00. Muzyka tan. z Warsz.

TEATR MIEJSKI — SOSNOWIEC.

Repertuar.

Niedziela, 12 b. m. o godz. 4-ej pop. „Czarujący Emeryt" po cenach zniżonych.

Niedziela, 12 b. m. o godz. 8.15 wiecz. „Hokus - Pokus".

Poniedziałek, 13 b. m o godz. 8.30 wiecz. wystąpi Teatr nasz gościnnie w Olkuszu, w sali Sokoła z doskonałą komedją amerykańską Montgommery'ego „Dzień bez kłamstwa".

Ogólna.

(o) **W obronie interesów drobnych kupców tytoniowych.** Związek kupców tytoniowych Rzeczypospolitej Polskiej przedłożył ministrowi skarbu memorjał w sprawie patentów drobnych koncesjonarjuszy tytoniowych.

Związek zwraca w memorjale uwagę na właściwe rozporządzenie w przedmiocie świadectw przemysłowych kupców tytoniowych, prosząc o odpowiednie stosowanie skali patentowej.

W szczególności związek domaga się pobierania opłat patentowych 4 klasy, a nie jak się często zdarza, klasy III, od koncesjonarjuszy, posiadających szafki tytoniowe w zamkniętych lokalach.

Z Kielc.

(k) **Niechlujna robota.** Roboty kanalizacyjne i wodociągowe, wykonywane przez niektóre firmy są prowadzone w sposób pozostawiający wiele do życzenia. Nie interesuje nas zupełnie jak są te roboty wykonywane wewnątrz domów, bo jest to sprawą ich właścicieli ale zwrócić musimy uwagę, że roboty wykonywane na ulicy są zrobione niestarannie tak, że w wielu miejscach zapadają się chodniki i jezdnie. Dzieje się to zwykle po większych deszczach, kiedy źle ubita ziemia osiada i tworzy wyrwy. Takich pułapek na ludzkie i końskie nogi jest w Kielcach sporo.

(k) **Redukcja pracy w fabryce „Ludwików".** W dniu wczorajszym dyrekcja fabryki „Ludwików" wymówiła pracę około 30 robotnikom z działu odlewni. Powodem redukcji jest brak zamówień.

(k) **Wypadek przy pracy.** Adam Chaba, zam. we wsi Masłów, gm. Dąbrowa, pow. kieleckiego, zatrudniony w składzie węgla u Jakóba Wajngolda, przy ul. Starowarszawskiej 64 w Kielcach, podczas nakładania węgla na wagę — uległ złamaniu prawej nogi.

(k) **Spodnie p. Salomona.** Salomon biblijny i Salomon Kielecki, to dwie istoty różne. — Wprawdzie nic nie wiemy o tem, aby Salomon biblijny nosił spodnie, o Salomonie kieleckim wiemy, że spodnie posiadał, a teraz ich nie ma. Sprawa nie nabrałaby zupełnie rozgłosu, bo iluż to ludzi w Kielcach, a nawet całej Polsce chodzi bez spodni. W mieszał się jednak w całą tę historję dentysta z ul. Sienkiewicza 35 p. Serwetnik i stąd wynikła awantura.

Spodnie p. Salomona bowiem znikły z mieszkania p. Serwetnika. Powstał krzyk i rwetes — urągania — rozmowa rękami — słowem piekło. jak w zakładzie dentystycznym.

W rezultacie p. Salomon nie ufając własnej mądrości poszedł poskarżyć się p. przodownikowi, który rzecz całą pięknie opisał w protokule.

Czy p. Salomon przybył do niego w spodniach, czy też bez — tego nie zanotował.

(k) **Złodzieje będą się kształcić.** Zdawaćby się mogło każdemu uczciwemu człowiekowi, że złodzieje to odrębna kasta ludzi, która poza swym zawodem nie interesuje się wogóle sprawami natury ogólnej swego kraju. Tak jednak nie jest. Zaprzeczył temu kategorycznie przed panem przodownikiem w komisarjacie p. p. Wincenty Idzik, zam. przy ul. Hipotecznej nr. 35, któremu sprytni złodzieje skradli z pracowni introligatorskiej 300 egzemplarzy książki p. t. „Nauka o Polsce współczesnej". Idzik oblicza straty na 350 zł.

Z Sosnowca

YPŁACANIE POŻYCZKI RZEMIEŚLNIKOM. Zagłębia Dąbrowskiego.

Kasa komunalna w Będzinie rozpoczęła już wypłacanie pożyczki rzemieślnikom. Wypłacanie, ze względu na dużą ilość (500 osób), pożyczkobiorców odbywać się będzie grupami.

Mieszkańcy Dąbrowy i okolicy wypłacaną będą mieli pożyczkę w tych dniach w miejscowym oddziale kasy komunalnej.

Dyrektor kasy, p. J. Rogójski, poczynił starania, aby pieniądze, jakie wpłyną z rat pożyczki rzemieślniczej, w czasie jednego roku, nie były wpłacane przez kasę komunalną do banku gospodarstwa krajowego w Warszawie, lecz pozostały do podziału na pożyczki dla tych rzemieślników, którzy jej obecnie z różnych powodów otrzymać nie mogli.

(s) **Uniwersytet powszechny nie będzie otwarty.** Decyzją komisarza magistratu w Sosnowcu, p. Kuźniska, została anulowana uchwała byłego zarządu miasta, w sprawie otwarcia uniwersytetu powszechnego w Sosnowcu i świetlicy na Pogoni.

Rozpoczęte prace przygotowawcze, zapisy i zebrania organizacyjne zostają zatem przerwane.

Zapowiedziane zebrania zapisanych osób do uniwersytetu i świetlicy nie odbędą się.

(s) **Choroby zakaźne w mieście.** W ub. tygodniu zanotowano następujące wypadki zachorowań i zgonów na choroby zakaźne i inne.

Na dur brzuszny zachorowało 2 osoby, na płonicę 2 osoby, na błonicę 5 osób z czego zmarła 1 osoba, na różę 2 osoby.

Odkażono pozatem 6 mieszkań.

(s) **Z targowicy sosnowieckiej.** W ub. tygodniu tj. od dn. 6 do 11 bm., na targowicę w Sosnowcu spędzono 1951 szt. trzody chlewnej.

Płacono za 1 kg. żywej wagi od zł. 1.68 wyjątkowo do zł. 2.30

Tendencja ożywiona.

(s) **Zatrzymani i oddani władzom sądowym.** W czasie przeprowadzonej obławy, w związku z ostatniemi napadami zatrzymani zostali: Józef Kubowiak, bez stałego miejsca zamieszkania, poszukiwany przez sąd pow. w Sosnowcu, i Wiktorja Radziejewska, poszukiwana przez sąd pow. w Piotrkowie.

(s) **Repertuar kin.** Kino „Palace": — „Zdobywca serc". „Zagłębie": — „Niebezpieczeństwo przyszłości". „Momus": — „Bezbożne dziewczę". „Wawel": — „Droga zapomnienia".

Cztery strzały rewolwerowe do przeciwnika.

Dzika zemsta pijanego będzinianina.

Mieszkaniec Będzina (ul. Brzozowicka 7) Józef Dziedzic, od dłuższego czasu pałał nienawiścią do Franciszka Mańki, właściciela restauracji, przy ul. Gzichowskiej 28. Powodem nienawiści było to, że Mańka wraz ze swą żoną, jako świadkowie w sądzie, przyczynili się swojemi zeznaniami do przegrania sprawy i ukarania Dziedzica wysoką grzywną.

Józef Dziedzic, wracając onegdaj o północy do domu, w stanie mocno podchmielonym, spostrzegł siedzącego przy oknie restauratora Mańkę.

Na widok znienawidzonego restauratora, w Dziedzicu zrodziła się chęć zemsty.

Wyjął więc błyskawicznym ruchem rewolwer i strzelił czterokrotnie w kierunku okna, przy którem siedział Mańka. Wszystkie strzały na szczęście chybiły.

Na miejsce wypadku przybyła policja i stwierdziła, że dwie kule utkwiły w drzwiach, a drugie dwie, tłukąc szyby, wbiły się w ścianę sąsiedniego pokoju, w którym spała córeczka Mańków.

Sędzia śledczy po przeprowadzeniu śledztwa, zwolnił Dziedzica z aresztu, oddając go do czasu sprawy pod nadzór policji.

Schwytanie zabójcy rządcy majątku Minoga.

Administrator majątku podejrzany o morderstwo.

Przed trzema tygodniami głośnem echem odbił się w powiecie olkuskim wypadek tajemniczego zabójstwa rządcy majątku Minoga, ś. p. Stecieckiego. Pamiętnego dnia, późno wieczorem sprawca podkradł się pod okno mieszkania rządcy i przez otwarty lufcik dwukrotnie strzelił do słuchającego audycji radjowych. Pierwsza kula chybiła, lecz druga była śmiertelna, gdyż ś. p. Steciecki w 2 godziny później zmarł.

Wszelkie ślady po zabójcy zginęły, nawet natura była dlań łaskawą, gdyż całą noc padał deszcz i odciski nóg zatarł.

Blisko trzytygodniowe wysiłki policji śledczej w Olkuszu uwieńczone zostaną, zdaje się, pożądanym skutkiem, bo oto poszlaki wskazują, że zabójstwa tego dokonał administrator tego majątku, Zbigniew Godlewski, człowiek wykształcony, lecz cieszący się opinją hulaki i utracjusza.

Jak zdołano ustalić, zabójstwo rządcy ma związek z pożarem stodoły tego majątku, który miał miejsce na kilka dni przed zdradzieckim strzałem.

Administrator zeznał, że pożar ten zaprószyli młóckarze po skończeniu młócki, tymczasem, jak chodzą wersje, podpalenia dokonać miał sam administrator, aby uzyskać większą sumę z asekuracji.

Jedynym świadkiem podpalenia miał być właśnie, tak tragicznie zmarły rządca.

Równocześnie z zaaresztowaniem Godlewskiego, uwięziono również jako wspólnika Antoniego Bernasia z Minogi, gospodarza, karanego już więzieniem za kradzieże i podejrzanego o napad rabunkowy.

Obydwuch odstawiono do więzienia będzińskiego.

Tragiczna śmierć robotnika pod kołami pociągu między Radomiem a Szydłowcem.

Na odcinku kolejowym między Radomiem a Szydłowcem, miał miejsce tragiczny wypadek, którego ofiarą padł robotnik Wawrzyniec Kosiński, zamieszkały w Skarżysku Kościelnem.

Około godz. 2-ej po południu Kosiński wracał torem kolejowym do domu.

W pewnym momencie od strony Szydłowca ukazał się pociąg towarowy. Kosiński, widząc nadjeżdżający pociąg, przeszedł z jednego toru na drugi, nie zauważywszy, że z przeciwnej strony zdąża pociąg osobowy nr. 125.

Stukot kół pociągu towarowego zagłuszył odgłos pociągu osobowego, który z wielką siłą wpadł na nieszczęśliwego.

Tor na przestrzeni kilku metrów został zroszony krwią. Ciało pozostawiono na miejscu wypadku, aż do przybycia władz policyjnych i komisji sądowo - lekarskiej, która przeprowadziła dochodzenie i dokonała oględzin zwłok.

Zjazd przedstawicieli sfer gospodarczych w Radomiu.

Dziś w Radomiu odbędzie się wielki zjazd rejonowy przedstawicieli przemysłu i handlu województwa kieleckiego, zorganizowany staraniem izby przemysłowo-handlowej w Sosnowcu. Obrady zjazdu rozpoczną się o godz. 5-ej pp., w sali sejmiku powiatowego. Powitalne przemówienie wygłosi p. Gadomski, prezes izby przemysłowo - handlowej w Sosnowcu. Następnie wygłosi referat dyrektor izby Dietrich o znaczeniu samorządu gospodarczego.

Małżeństwo z musu.

W Chicago miał miejsce niezwykły proces, którego prologiem był żart, zaś epilogiem ślub przeciw woli pana młodego...

Pewien farmer, nazwiskiem Abraham Benfay, zakamieniały zwolennik

złotej wolności,

dla żartu wpadł na oryginalny pomysł wysłania pocztą gołębią anonsu małżeńskiego. Gołębia schwytano w pewnem mieście stanu Georgia i wszystkie dziewice tego miasta w liczbie 4 tysięcy wysłały pod wskazanym adresem propozycje małżeńskie.

Farmer miał uciechę, że udał mu się żart. Aliści pewnego dnia zjawiła się u niego osobiście pewna młoda dama jako kandydatka do małżeństwa. Gdy Benfay wyznał jej, że sprawy nie traktował na serjo, dama zaskarżyła go o odszkodowanie w kwocie

20 tysięcy dolarów.

Ponieważ sędzia oświadczył niefortunnemu żartownisiowi, że proces przegra, pan Benfay wolał się przyjrzeć lepiej powódce, a że znalazł ją uroczą — ożenił się z nią...

Z Będzina.

(b) **Akademja spółdzielcza w Grodźcu.** W sali sokolni odbędzie się dzisiaj akademja z okazji „Tygodnia propagandy spółdzielczej". Program akademji: odśpiewanie hymnu spółdzielczego przez t-wo dram. śpiew „Lira"; przemówienie; deklamacja p. Kuleszy; solo na skrzypcach; chór mieszany t-wa „Lira", pod kierunkiem p. Bergiera, wykona pieśń pracy.

Początek nie o godz. 4, jak było podane w afiszach, lecz o 6 popołudniu.

Wejście bezpłatne.

O godz. 3 przed sklepem spółdzielni na kol. rob. orkiestra tow. „Solvay" odegra kilka utworów muzycznych. W czasie tym tj. od 3 — 4 pop. w sklepie na kol. rob., zwiedzać można będzie wystawę produktów związkowych i wydawnictw spółdzielczych.

(b) **Z frontu wyborczego.** W Będzinie, na Górze Zamkowej odbyło się zebranie przedwyborcze BBWR. Obecnych było 80 osób, do których przemawiali dr. Barylski i Rypp. Po wysłuchaniu referentów zebrani wznieśli trzykrotne okrzyki na cześć budowniczego Polski marszałka J. Piłsudskiego.

W dzielnicy ksawerowskiej odbyło się zebranie informacyjne dla robotników. Obecnych było 50 osób. Przemawiał dr. Barylski, poczem po dyskusji postanowiono poprzeć rząd marszałka Piłsudskiego przez oddanie głosu na listę BBWR.

Z Czeladzi.

(c) **Czyżby zła wola magistratu?** Przed kilkunastu dniami w notatce p. t. „O estetykę i zewnętrzny wygląd miasta" wspomnieliśmy o pozostawieniu przy zbiegu ulic Zamurnej i Bytomskiej wystającego cyplu, który szpeci zewnętrzny wygląd miasta. Wspomnieliśmy, że należałoby przy zakładaniu płyt chodnikowych ściąć ów cypel, ogrodzony walącym się płotem, regulując tem samem chodniki ulicy Bytomskiej i Zamurnej, czego jednakże nie uwzględniono.

Spodziewamy się, że bolączkę o której już mówią wszyscy mieszkańcy Czeladzi, magistrat w najbliższych dniach usunie.

(c) **Na zatrudnienie bezrobotnych.** W najbliższych dniach Czeladź otrzyma dalsze subsydjum na zatrudnienie bezrobotnych, co niewątpliwie przyczyni się do dalszego kontynuowania wstrzymanych robót.

(c) **Repertuar kin.** Kino „Czary": — Dziś poraz ostatni „Iwonka".

Z Dąbrowy.

(d) **Zapisy do szkoły dokształcającej w Ząbkowicach.** Zapisy do szkoły dokształcającej w Ząbkowicach odbywać się będą codziennie od poniedziałku od g. 18 do 20 w lokalu szkoły powszechnej. W Białowiźnie kursów dokształcających w roku bieżącym nie będzie.

(d) **„Hakoach" — „Zagłębie".** Dziś o godz. 3.30 po poł. na boisku miejskiem zostaną rozegrane zawody w piłkę nożną pomiędzy drużyną: „Hakoach" z Będzina i „Zagłębia" z Dąbrowy.

(d) **Wykrycie sprawców kradzieży.** W związku z kradzieżą garderoby i bielizny u p. Zwolińskiej na kolonii Zając pod Gołonogiem, zostali zatrzymani znani złodzieje: St. Klamka i R. Sierko, bez stałego miejsca zamieszkania.

Wymienieni do winy się przyznali, wobec czego zostali przekazani władzom sądowym.

(d) **Kradzież w Zagórzu.** Dnia 9 bm. w nocy, nieznani sprawcy, za pomocą oderwania kłódki od drzwi baraku, należącego do państw. zakładów wodociągowych w Zagórzu, skradli urzędnikowi tych zakładów p. G. Fabjanowi — patefon z płytami, zegarek niklowy, przybory do golenia i 10 zł. gotówką.

Wartość skradzionych przedmiotów wynosi 375 zł.

(d) **Repertuar kin.** Kino - teatr „Miraż": — dramat „Nowe życie". Na scenie — rewja „Na wesoło"! Kino „Kometa": — „Arcyzłodziej w Damaszku". Kino „Wenus": — „Wszystko z miłości". Kino „Odeon": — „Czarny Pirat".

Z Zawiercia.

(z) **Osobiste.** P. Stefan Bloch, po złożeniu egzaminów dla urzędników państwowych I-ej kategorji, został mianowany przez p. wojewodę kieleckiego referendarzem starostwa w Zawierciu.

(z) **Repertuar kin.** Kino „Stella": — „Motyl brukowy". Kino „Apollo": — „W noc po zdradzie".

(z) **Manewry straży ogniowych,** garnizonu myszkowskiego odbędą się dzisiaj w Myszkowie, z udziałem zarządu okręgu.

Z Olkusza.

(ol) Klub motocyklistów w Olkuszu. Na ostatniem posiedzeniu olkuskiego oddziału krakowskiego klubu motocyklistów, debatowano nad uroczystością zakończenia sezonu. Termin uroczystości naznaczono na 19 bm., a w razie niepogody na 26 bm.

Na uroczystość tę postanowiono zaprosić krakowski klub motocyklistów, przedstawicieli rządu i samorządu z Olkusza, oraz przedstawicieli instytucji społecznych. Do komitetu przyjęcia gości wybrano: pp. Siermantowskiego, Krełowskiego i Maliszewskiego. Zaznaczyć trzeba że olkuski oddział krakowskiego klubu motocyklowego ma już za sobą pewne wyczyny sportowe.

Na II-im raidzie motocyklowym na trasie Kraków — Nowy Sącz — Nowy Targ — Kraków brali udział: pp. Mirosława Hellerówna z Klucz, zdobywając II miejsce w klasyfikacji na 250 kubików, p. inż. Kuśmiarski z Olkusza, Kardaszewski z Bolesławia, zdobywając II miejsce na motocyklu z przyczepką i p. Filawski z Olkusza, III miejsce pomimo, że dwukrotnie był zmuszony reperować w czasie raidu maszynę.

(ol) Sosnowiecki teatr w Olkuszu. W dniu 13 bm. odbędzie się pierwszy występ artystów teatru sosnowieckiego pod dyrekcją p. Tańskiego. Jak się dowiadujemy dzierżawca kina „Orzeł", p. Leśniewski zawarł kontrakt z dyrektorem Tańskim na występy zespołu sosnowieckiego teatru w Olkuszu. Przedstawienia będą się odbywać co dwa tygodnie.

(ol) Zebranie organizacyjne związku rezerwistów w Olkuszu. W dniu 19 b. m. w lokalu zw. straży okręgowej w Olkuszu przy ul. 3 maja, odbędzie się zebranie organizacyjne zw. podoficerów rezerwy. Celem tej organizacji jest: a) współdziałanie w utrzymaniu jednolitego narodowego państwa polskiego, jego niepodzielonej potęgi i bezpieczeństwa, b) zespolenie ideowe podoficerów rezerwy i c) zaspokojenie potrzeb materjalnych członków itp.

(ol) Manewry harcerskie w lasach olkuskich. Pod kierunkiem komendanta Kaczmarczyka odbyły się w lasach olkuskich pomiędzy Olkuszem i Bolesławiem, manewry harcerskie, w których brały udział drużyny 21 Z., 46 Z. i 51 Z. Program manewrów wypełniony został całkowicie, pomimo niepogody i złych warunków terenowych. Za wydatną pomoc podczas manewrów, komenda składa serdeczne podziękowanie pp. Z. Okrajniewej, Stachurskim i Ładce z Czarnej Góry.

Ze sportu.

Dziś 12 bm. o g. 15, na boisku w Czeladzi odbędą się interesujące zawody pomiędzy K. S. „Sarmacja" z Będzina i TKO „Świt" z Sosnowca, które to kluby, wskutek uzyskania równej ilości punktów w tabeli, rozegrają trzecie i decydujące spotkanie, mające zadecydować o awansie do kl. „B" jednego z tych klubów.

* * *

W dniu dzisiejszym odbędą się na boisku T. S. „Victoria", w Sosnowcu zawody między CKS. Czeladź a TS. „Victoria" Sosnowiec. Ze względu na dobrą formę obu zespołów należy się spodziewać niezmiernie ambitnej oraz interesującej gry.

Tajemnicza zbrodnia z przed 2 lat

znajdzie wreszcie rozwiązanie w sądzie.

W Wiedniu rozpoczął się jeden z najsensacyjniejszych procesów kryminalnych w ostatnich latach.

Proces ten

rozświetli tajemnice śmierci

młodej kobiety, której zwłoki znaleziono 17 lipca 1928 r. w parku miejskim w Lainz.

Zwłoki nosiły ślady kul rewolwerowych, a nadto zostały przez nieznanego zbrodniarza podpalone, najwidoczniej dla zatarcia śladów.

Upłynęły długie miesiące, zanim ustalono, kim była tajemnicza ofiara. Ślady ubrania wskazywały na kobietę zamożną. Wreszcie po specjalnym układzie uzębienia, oraz oryginalnej robocie złotych zębów, natrafiono na dentystę, który poznał swoją robotę i na podstawie książek ustalił kim była jego pacjentka.

Była to Katarzyna Fellner

(w czasie gdy leczyła się u owego dentysty w latach 1921 - 4 jeszcze pani Schättner).

Była ona zrazu kelnerką, potem kasjerką w jednej z kawiarni wiedeńskich.

W r. 1926 poznała w Budapeszcie Andrzeja Fellnera, który się z nią ożenił. Ale małżeństwo trwało krótko. Już w 1928 r. Katarzyna Fellner przeniosła się do Włoch, gdzie

cały swój majątek straciła na hazardowych grach.

W lipcu 1928 wróciła do Wiednia, gdzie spotkała ją straszna śmierć.

Po ustaleniu osoby ofiary łatwiejsze było już poszukiwanie mordercy.

Pierwsze podejrzenie padło na jej eksmęża, Andrzeja Fellnera, ale ten, dzięki szczęśliwemu dla niego przypadkowi, mógł przedstawić

przekonywujące alibi,

poparte zeznaniami wielu świadków.

Oto w dniu zabójstwa, jadąc z Wenecji do Grado samochodem, uległ wypadkowi i lekko ranny leżał w Wenecji w hotelu Hungaria.

Fellner był tym, który zwrócił uwagę na osobę oskarżonego w obecnym procesie:

Gustawa Bauera.

Jest to 39-letni agent firmy wiecznych piór. W jego towarzystwie spędzała Katarzyna Fellner wiele czasu w ostatnich miesiącach swego życia.

Aresztowano go w Berlinie 17 lipca 1929 roku, a więc

akurat w rocznicę zbrodni.

Gustaw Bauer nie przyznał się do zbrodni; usiłował przedstawić cały szereg dowodów, wykazujących jego alibi, przytoczył miejsca, w których się znajdował nieszczęsnego popołudnia lipcowego, ale zeznania świadków zaprzeczały tym jego twierdzeniom.

Zawiodły też próby, które przedsięwziął Bauer z więzienia celem zawiadomienia przyjaciół, by świadczyli, iż z nim spędzili owe popołudnie.

Na osobę Bauera jako sprawcę zbrodni wskazuje jeszcze cały szereg ważkich poszlak. Niewiadomo tylko,

co mogło pchnąć Bauera do okropnej zbrodni.

Chęć rabunku? Zemsta? Obawa jakichś rewelacyj ze strony Katarzyny Fellner?

Z RUCHU WYDAWNICZEGO.

Mapa pow. będzińskiego.

Nakładem znanej w Zagłębiu Dąbrowskiem księgarni Adolfa Zmigroda w Będzinie wydana została szczegółowa mapa powiatu będzińskiego, która odznacza się niezwykle dokładnem i starannem wykonaniem. Uwidoczniono na niej wszystkie rzeki, drogi bite, koleje żelazne, stacje, linje tramwajowe, drogi polne, lasy, wzniesienia nad poziomem morza, oznaczone kościoły, kopalnie, urzędy pocztowe, uwidocznione powiaty przyległe, graniczące z powiatem będzińskim, granice miast i gmin, oraz odcinek granicy polsko - niemieckiej. Nakładem tejże firmy uprzednio wydany został plan m. Będzina, zawierający krótki zarys tego miasta. Mapa i szkic historyczny dziejów Będzina niewątpliwie znajdą się wszędzie, we wszystkich urzędach, szkołach, zakładach przemysłowych, a nawet w kieszeni niedzielnego wycieczkowicza — rowerzysty.

Życie gospodarcze.

GIEŁDA.

Warszawa, 11. 10.

Warszawa Dol. 8.95 i pół
Nowy Jork 8.912
Londyn 43.34 i pół
Paryż 35.00
Wiedeń 125.84
Praga 26.47
Włochy 46.72
Szwajcarja 173.37
Holandja 359.85
Berlin 212.08
Dol. War. pr. obrt. 8.95³/₄
5-cio proc. Poż. Dolarowa zł. 56.50
5-cio proc. Poż. Konwer. zł. 55.50
4-ro proc. Poż. Inwest. zł. 104.00—103.00
4 i pół Ziemskie Kredyt. zł. 53.50
53.85 — 53.60
Tendencja słabsza

AKCJE.

Warszawa, 11. 10.

Bank Dyskontowy 113.00
Bank Polski 161.50
Firley 23.00
Lilpop 24.50
Modrzejów 8.25
Haberbusch 113.00
Tendencja słabsza.

GIEŁDA ZBOŻOWA.

Poznań. 11. 10.

Notowania Poznańskiej giełdy zbożowej w dniu dzisiejszym są bez zmiany.

Usposobienie spokojne.

HRABIA MONTE CHRISTO.

130.

Aczkolwiek jestto miejsce okropne niewątpliwie, rajem wydaje się niemniej ono dla ludzi, dni życia których są już policzone.

Otóż w jednej z cel tego „legowiska lwów" tego „przedpokoju gilotyny" przechadzał się pewnego poranka, z rękoma założonemi w tył, niedawno przybyły do więzienia młodzieniec, któremu inni więźniowie z ogromną przyglądali się ciekawością.

Sądząc z doskonale skrojonego ubrania, które jednak i niestety w wielu miejscach było już poszarpane i porozrywane, oraz cienkiej, batystowej bielizny, należałoby młodzieńca tego zaliczać do wyższych sfer społeczeństwa.

Starał się on wszelkiemi dostępnemi dla niego sposobami przywrócić dawniejszą świeżość tak odzieży, jak i bieliźnie, co nie nazbyt mu się udawało, aczkolwiek ciągle je wygładzał i ukrywał się starał aż nazbyt widoczne ich braki.

Mieszkańcy „legowiska lwów" z ogromnem zajęciem przypatrywali się tej tualecie nowego towarzysza.

— Patrzajcie go!... jaki mi książę, co psy wiąże.

— Eee... oponował drugi — toć to tylko hrabia, co psy obrabia, nie przesadzać więc.

— Gagatek... Hiszpański królewicz... jak to on dba o swoją piękność!... Patrzajcie, jaki cacany! Gdyby tak dać mu pomady, to w mig wyglądałby jak fryzjerczyk! A jaki to ma piękny fraczek!... i białą... białą!... paradne!... kamizelkę! Jakie lakiery! Powinniśmy być dumni, że mamy takiego kolegę. I co to za złodzieje, ci żandarmi, że taki cymes pochwycić się odważyli, takie piękne poszarpać ubranie!

— To musi być jakiś potentat, jeżeli w tak młodym wieku do nas tutaj się już dostał. Musiał tam klawo pobaraszkować na wolności. Czeka go wielka przyszłość, wierzajcie mi!

Gdy tak więźniowie się rozmową zabawiali, a Benedykt do porządku doprowadzał swe ubranie, nadszedł dozorca i cicho sobie stanął w kącie celi.

— Ach, mój panie — rzekł do niego Benedykt, gdy go tylko ujrzał — dobrze że przyszedłeś. Jesteś, jak widzę, tutaj czemś w rodzaju hotelowego portjera. Otóż bądź tak łaskaw, w takim razie i, pożycz mi ludoira. Oddam ci wkrótce i napewno, bądź tego pewien, przyczem hojnie ci za fatygę podziękuję, że nie będziesz tego żałował. Wiedz bowiem, że moi rodzice więcej mają miljonów, aniżeli ty widziałeś w swem życiu centimów. Chciałbym sobie kupić bowiem jakąś piżamę i ponsowe pantofelki bez obcasów, w tualecie bowiem balowej jest mi trochę niewygodnie! A zresztą nie jestto właściwe ubierać się we frak od samego rana. Książe Cavalcanti musi wszędzie i zawsze zachowywać się poprawnie.

Dozorca na tę całą paplaninę wzruszył tylko ramionami, rzecz prosta.

— Mój przyjacielu!... rzekł wtedy do niego Benedykt wyniośle — obawiam się, że stracisz przezemnie miejsce.

Obojętność dozorcy prysła po tych słowach; parsknął głośnym śmiechem.

Widząc, iż zanosi się na dysputę, więźniowie powstali ze swych miejsc i stanęli kołem.

— Mówię ci, że drobna ta sumka jest mi nieodzownie potrzebna, dla doprowadzenia mej tualety do możliwego stanu. Jestto zaś dla mnie kwestją dość dużego znaczenia, ponieważ spodziewam się odwiedzin pewnej wysoko postawionej osobistości, która lada godzina zjawić się tutaj może.

— O jej!... Książe Montekukuli do nas przyjechał!... wołali rozbawieni tą przemową więźniowie.

— A więc mu pożyczcie w takim razie sumę, jakiej ten arystokrata żąda — powiedział dozorca, opierając się na ramieniu najbliższego więźnia — pomóżcie koledze.

— Ja nie jestem kolegą tych panów! Radzę ci, strzeż się mnie znieważać.

— Patrzaj go!... rzekł dozorca z wyraźną tendencją podburzenia więźniów — jak to on was traktuje! I wy na to pozwolicie?

Zbrodniarze spojrzeli po sobie ponuro. Burza, rozpętana więcej słowami dozorcy, aniżeli powiedzeniem Benedykta, zaczęła się zbierać nad głową byłego księcia.

Rozległy się głosy:

— Dalejże na niego z trepami!

Zaś wiedzieć należy, iż drewniane trepy bywają w więzieniach francuskich, dla mocy, podkute zawsze. Jestto więc broń straszna. Zatłuc nimi można na śmierć.

Inni proponowali „taniec węgorza". Jestto znów zupełnie inny rodzaj zabawy, polegający na tem, iż wybraną ofiarę obrzuca się gradem kamieni i piaskiem, zasypuje się jej oczy, bijąc jednocześnie chustką skręconą w pytkę, po głowie, ramionach i piersiach.

d. c. n.

DROBNE OGŁOSZENIA

Nauka i wychowanie

KURSY kroju i szycia, zatwierdzone przez kuratorjum krakowskie w Sosnowcu, ulica Teatralna 3 Stypułkowskiej, przyjmują zapisy na nowy kurs. Po ukończeniu świadectwa z prawami. Opłata na raty. Dla przyjezdnych taniej.

KURSY kroju, szycia i haftu rutynowanych sił zadowowych, oraz pierwszorzędna pracownia sukien, płaszczów. Ceny fasonów przystępne. Sosnowiec, Pogoń, Rzymska 10. Przyjezdnym pomieszczenie.

KURSY kroju i szycia, zatwierdzone przez Ministerstwo Oświaty, Ireny Zaborowskiej. Krój najnowszy Akademji Paryskiej Po ukończeniu świadectwa prawne. Dla pań na domowy użytek oddzielny kurs skrócony w wieczorowych godzinach. Sosnowiec, Piłsudskiego 18.

SŁUCHACZE Kursów Maturalnych i Samoucy! Żądajcie prospektów i katalogów Bibljoteki Matematycznej, kursu Literatury Polskiej, Łaciny, Historji, Geografji, Języków obcych. Wysyła gratis: Wydawnictwo „Pomoc Szkolna" Wajnera, Warszawa, Bielańska 5-69.

KONCESJONOWANE KURSY pisania na maszynach czynne codziennie. Informacje i wpisy w księgarni „Polonja" Sosnowiec, Hale „Rozwoju".

KURSY kroju, szycia. Kazimierz, koło Strzemieszyc, dom p. Trzaski. Na kursie wyucza się kroju, szycia, modelowania. Krój nowoczesny według ostatnich żurnali paryskich i jednocześnie bielizny męskiej, damskiej i dziecinnej. Po ukończeniu wydaje świadectwa. Marja, Mistrzyni cechowa. Zapisy codziennie.

WYUCZA kroju, szycia, modelowania, byłego profesora paryskiej akademji K. Lewańskiego. Czeladź, Milowicka 5.

Kupno i sprzedaż.

PORTRET TUSZOWY artystycznie wykonany do 6 POCZTÓWEK dodaje zakład fotograficzny M. Stelmaszczyk, Sosnowiec - Pogoń, ul. Orla 4. Przystanek tramwajowy Żeromskiego Nr. 6, telefon 6-11.

PIEC wapienny Józefa Pałusińskiego Sosnowiec - Środula, poleca wapno znanej dobroci w kawałkach i gaszone z natychmiastowa dostawą.

PASY nadające kształtom modną piękną linję i lecznicze. Nowości w pasach pryncesowych „Rozalja". Sosnowiec. Dęblińska 11.

DO sprzedania rower francuski wyścigowy, kilka opon rowerowych i kiszek w dobrym stanie. Sosnowiec, Kołłątaja 1. Borgała

DO sprzedania sklep frontowy w Halach Rozwoju w Sosnowcu. Wiadomość w administracji.

ŁÓŻKA z materacami do sprzedania. Sosnowiec Majowa 18.

SPRZEDAM sklep spożywczy. Wiadomość Dąbrowa Górnicza ul. 3-go Maja 25.

DYKTY, żelazo sztabowe i tregry można dostać w sklepie żelaznym Ch. Fiszla. Piłsudskiego 40.

SZAMOTOWE cegły, płyty piekarskie, ogniotrwałe, glinka ogniotrwała, zaprawa szamotowa i wapno gaszone można dostać w sklepie żelaznym Ch. Fiszla, Piłsudskiego 40.

Z powodu wygrania sprawy w Sądzie Okręgowym, place przy kopalni Helena i przy nowej szkole w Klimontowie do sprzedania. Wiadomość Wiktor Połaczek Sosnowiec Orla 11.

OGRÓD na Solmie pod Strzemieszycami poleca drzewka owocowe, agres porzeczki i inne.

OBSŁUGACZKA potrzebna. Kleiner. Wspólna 6. dom Dreznera, oficyna.

SKLEP kolonjalno spożywczy z całym urządzeniem, towarem i wygodnem mieszkaniem sprzedam tanio w ruchliwym punkcie Sosnowca. Wiadomość w administracji.

HARMONJE do sprzedania: stolikowe trzechrzędowe i półtonowa. Pogoń, Majowa 3.

KOSTJUMY, suknie balowe i wizytowe, bluski, palta, z powierzonych materjałów — przyjmuje do wykonania L. Mańkówna, Sosnowiec - Pogoń ul. Mała Nr. 2 I p.

PLACE przy targowisku na dogodnych warunkach do sprzedania. Kielce, Nowowarszawska 20.

PLAC budowlany w Łazach, 28 prętów, w dobrym punkcie do sprzedania. Cena przystępna. Wiadomość w dnie powszednie ul. Gzichowska 15 budka, w dnie świąteczne, Małobądzka 45a, Będzin, u gospodarza.

ZNANY ze swej największej rozmaitości towaru Uniwersalno - Centralny Skład Mebli nowych i używanych B. Błotniewski. Sosnowiec, 3 Maja 7, poleca dużo nowości.

DO sprzedania fuzja, polowanie i wiolonczela. Wiadomość: Kościelna 2, skład wędlin. L. Mazurkiewicz.

DO sprzedania sklep spożywczy w Ząbkowicach w bardzo dobrym punkcie Cena przystępna. Wiadomość: Juljan Mikietyn, Ząbkowice, dom Mądrego.

DOM do sprzedania w Ząbkowicach, który zawiera 12 ubikacji łącznie z interesem handlowym, oraz z wolnym mieszkaniem, 2 pokoje z kuchnią w dobrym punkcie, przy trakcie, oraz 50 prętów placu. Cena przystępna. Okazja. Wiadomość: Juljan Mikietyn, Ząbkowice, dom Mądrego.

DO sprzedania place pod Będzinem, przy ul. Zagórskiej, cena przystępna. Wiadomość: Zagórze, ul. Kamienna nr. 15. Jan Strzelczyk.

SZYNY budowlane normalne i wąskotorowe, rury, drut kolczasty i do betonu, blachy, żelazo do użytku wszelkiego rodzaju poleca tanio skład starego żelaza Welnera w Będzinie, Modrzejowska 82. Również stare żelazo (szmelc) w wszelkich ilościach kupuję i płacę najwyższe ceny.

POWÓZ do sprzedania na gumach, wytwarza się również furgony piekarskie. Dąbrowa Górnicza, Królowej Jadwigi 25.

DO sprzedania beczka winówka na kapustę. Sosnowiec, Piłsudskiego 114, Kubisa.

SPRZEDAM tanio nieużywaną maszynę pończoszniczą „Robus". Wiadomość: Sosnowiec, J. Hlawski.

DO sprzedania dwa powozy i bryczka. Będzin, Wapienna 26, telefon 7-95.

PIANINO używane oraz fortepian do sprzedania. Wiadomość: Będzin, Małachowskiego Nr. 9. Kagan.

MASZYNY do szycia bębenkową Singera, mało używaną i gabinetową z pięciu szufladami, sprzedam zaraz tanio, na dogodnych warunkach, okazyjnie gramofon sprzedam. Sosnowiec, Narutowicza 20, w Targu Sieleckim, Harlak.

PIANINO „Schrödera" krzyżowe koncertowe, tanio sprzedam Wiadomość: Będzin, Kołłątaja Nr. 30. Barenblatt.

MAGIEL wrocławską w dobrym stanie sprzedam bardzo tanio. Wiadomość: Będzin, Zamkowa 3. H. Szpibel.

DO sprzedania kredens, stół, łóżka, zegar i biurko. Będzin, Hotel „Bristol".

Z POWODU zmiany interesu sprzedam sklep spożywczy. Sosnowiec, Racławicka 3.

CHRZEŚCJAŃSKA pracownia gorsetów „Józefy" Zawiercie, dom fabr. rz. II Nr. 8. Poleca nowe modele pasów, biustonoszy.

BUDKA do sprzedania z powodu zmiany interesu. Sosnowiec. Racławicka 2.

SPRZEDAM dwa nowomurowane domy, jeden 4 ubikacje wolne zł. 7.800.—, drugi 2 ubikacje wolne zł. 3.900. Wiadomość: Dąbrowa Górnicza, ul. Wiejska Nr. 22. Antoni Kępa.

MASZYNĘ bębenkową gabinetową, zwykłą bębenkową do szycia i haftu, haftu wyuczę, tanio sprzedam, na dogodnych warunkach, proszę się przekonać. Sosnowiec - Pogoń, Orla 4, obok komisarjatu, przystanek tramwajowy Żeromskiego, Pelsik.

SPRZEDAM maszynę do szycia „Singera" okazyjnie za 100 złotych, czółenkową. Niwka, ul. 1-go Maja 27. Cebrat.

DO sprzedania w Sosnowcu dom nowy 14 ubikacji, cena przystępna. Wiadomość: Będzin, Małobądzka 12. Wyrwiak.

KAFLE duże wyborowe sprzedaje bardzo tanio. Zajdman. Będzin Kołłątaja Nr. 46.

SKLEP budka do sprzedania od zaraz dobry punkt. Wiadomość: Będzin, Kościuszki 24.

OKAZYJNIE sprzedam gramofon lub zamienię na rower. Będzin - Ksawera, Paryska 8 m. 6.

SPRZEDAM karuzelę ewentualnie poszukuje wspólnika. Wiadomość: Będzin, Staszica 101. Jan Rossa.

SPRZEDAM harmonję ręczną 3-ch rzędową. „Stamirowskiego" Będzin, ul. Warpienna 26. Wajdzik.

POSADY i PRACE.

KURSY SZOFERÓW MECHANIKÓW w Sosnowcu. Swobodna 7. St. Konopki przy warsztatach własnych wyuczają na zdolnych szoferów mechaników każdego słuchacza. Zapisy codziennie od 9 rano do 8 wieczór. Kurs obniżony 20 proc. Dla przyjezdnych mieszkania.

Przed zapisaniem się

na jakikolwiek kurs szoferski zajdź do Warszawskiej Szkoły **INŻYNIERA FROMA.** Sosnowiec. Warszawska 22.

CHCESZ otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne im. profesora Sekułowicza, Warszawa, Żórawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu świadectwa. Żądajcie prospektów.

POTRZEBNA zdolna prasowaczka do koszul do pralni ul. Florjańska 28.

SOLIDNA panienka z handlu poszukuje pracy w sklepie. Adresy dla H. administracja Sosnowiec.

POTRZEBNY chłopiec lub dziewczynka na godziny popołudniowe. Zgłaszać się z rodzicami tylko w poniedziałek od 1 — 3, środa od 9 — 11. Sosnowiec. Małachowskiego 5 I piętro prawo.

POTRZEBNY subjekt fryzjerski męsko - damski od zaraz. Sosnowiec, Piłsudskiego 50 D. Gutman.

POTRZEBNY zdolny podręczny szewcki, któryby mógł samodzielnie ćwiekować, do lat 20. Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 70, M. Kopernacki.

POTRZEBNE są uczennice do pracowni okryć damskich. Walcownia hr. Renard Nr. 6 m. 3.

300 Zł. miesięcznie zarobi każdy za złożeniem 10 zł. kaucji przez odwiedzanie klijenteli. Zgłoszenia pod „Przedstawiciel".

SPRZEDAM budkę nadającą się na przewóz, lub zamienię na wóz z koniem. Cena przystępna. Wiadomość w administracji.

UWAGA! KANDYDACI NA SZOFERÓW MECHANIKÓW. Chcąc być zdolnym szoferem trzeba się wyszkolić, tam gdzie są warsztaty, które przed zapisaniem się można obejrzeć. Jazda na samochodach kilku typów z różnemi przekładniami. Po ukończeniu takiej nauki, może słuchacz mieć pojęcie o szoferstwie i być zdolnym. Wiedzę tą zdobędzie na kursach St. Konopki, Sosnowiec Swobodna 7. Zapisy na nowy kurs codziennie.

Tylko

po ukończeniu Kursów Froma w Sosnowcu, Warszawska 22 możesz zostać zdolnym szoferem - mechanikiem przez planowe teoretyczno praktyczne wyszkolenie i tem samem zapewnić sobie rentowną posadę.

POSZUKUJĘ zajęcia jako gospodyni lub bona. Wiadomość Sosnowiec, Będzińska 3 u p. Łojków.

WSPÓLNIKA z kapitałem 25000 złotych i więcej poszukuję do zupełnie pewnego interesu. Suma zabezpieczona na I-szym numerze hipoteki. Jakiekolwiek ryzyko wykluczone. Wiadomość w „Expresie Zagłębia".

POTRZEBNA zdolna prasowaczka bielizny. Dęblińska 7, pralnia chemiczna.

POSZUKUJĘ zdolnej kilimczarki na krosna od zaraz. Wiadomość: ul. Towarowa 15 między 4 — 6 popołudniu. Sadkowska.

POTRZEBNY czeladnik na reperacje. Starostecki, Sosnowiec, ul. Warszawska 12.

POTRZEBNY czeladnik stolarski na roboty budowlane, ul. 1-go Maja Nr. 53, Grodziec.

ROZPOWSZECHNIANIEM poważnego wydawnictwa nie narazisz swej godności, a osiągniesz poważny, stały dochód. Zgłoszenia z podaniem dotychczasowej działalności, fotografją: Warszawa, Wilcza 43, m. 2 pod „Zastępstwo".

POTRZEBA dwuch szewców. Sosnowiec. ul. Sielecka 29, Rodacki.

POTRZEBNY zdolny stolarz meblowy Zakład stolarski. Sosnowiec, Będzińska 40. Makarewicz.

BUCHALTER samodzielny—korespondent, pracował w bankach, przemyśle, hurtowniach i spółdzielczości przyjmie pracę stałą lub godzinową. Łaskawe zgłoszenia „Expres Zagłębia" w Dąbrowie pod „Bankowiec".

LOKALE.

LOKAL przemysłowy 30 × 10 m. **GARAŻE** do wynajęcia. Sosnowiec. Swobodna 14.

LOKAL przemysłowy 20×5 lub połowę tegoż do wynajęcia. Wiadomość w administracji.

DO odstąpienia sklep spożywczy wraz z mieszkaniem. Sosnowiec, Nowopogońska 36.

MIESZKANIE słoneczne w nowym domu po 3 pokoje z kuchnią z wszelkiemi wygodami do wynajęcia, róg Podgórskiej i Klimontowskiej Nr. 20 w Sielcu. Wiadomość na miejscu.

POKÓJ do wynajęcia. Wiadomość w administracji.

NINIEJSZEM zapraszam parafjan, urodzonych w pow. Stopnickim parafji Biechów, obojga płci, aby zgłaszali się do dnia 2 listopada br. w Sosnowcu, Smolna 6, Szymaszek w sprawie parafjalnej.

POKÓJ z kuchnią do wynajęcia. Wiadomość u właściciela, ul. Długa 26.

WYNAJMĘ pokój umeblowany z osobnem wejściem. Sosnowiec Staropogońska 8.

WYNAJMĘ mieszkanie pojedyńcze. Milowice, Kapliczna 7.

WYDZIERŻAWIĘ sklep wódczany i spożywczy w dobrym punkcie z obszernem mieszkaniem. Wiadomość: Kielce, Rynek 11. p. Nowacki.

POKÓJ kawalerski z wygodami do wynajecia. Sosnowiec, ul. Prosta 12 (boczna Piłsudskiego) u gospodarza.

MIESZKANIE dwu i jedno-pokojowe z kuchniami do wynajęcia w nowym domu. Wiadomość: Będzin, ul. Zagórska.

POKÓJ z kuchnią słoneczny do wynajęcia. Warunki dogodne. Sosnowiec, Szpitalna Nr. 13.

PRZYJMĘ jednego lub dwuch panów do umeblowanego, słonecznego pokoju. Wiadomość w administracji „Expresu" Sosnowiec.

POKÓJ z kuchnią, przedpokojem, z wygodami odnajmę. Wiadomość „Expres" Dąbrowa.

Baczność gospodynie!

— najlepiej konserwuje marynaty —

ocet spirytusowy

Warszawskiej Fabryki Octu Spirytusowego „MONOPOL" Józefa Komicza

Reprezentacja:

Jerzy Kagalski, Dąbrowa Górn., ul. 3-go Maja 12.

POKÓJ z kuchnią do wynajęcia. Okrzei 42 u Musialika.

PRZYJMĘ seminarzystki na mieszkanie. Wiadomość: Sosnowiec - Pogoń, Pszenna 16.

MIESZKANIE komfortowe 4 pokoje z kuchnią na I-em piętrze z wszelkiemi wygodami i centralnem ogrzewaniem — do wynajęcia. Wiadomość u dozorcy: Sosnowiec, ul. Piłsudskiego Nr. 2.

MIESZKANIE nowocześnie urządzone w śródmieściu Sosnowca z 2-ch pokoi i kuchni na 3-em piętrze — zaraz do wynajęcia. Wiadomość u dozorcy Teatralna Nr. 1.

Matrymonjalne.

PANIE, Panowie, którzy chcą dobrze, prędko się ożenić, niech się zwrócą do biura matrymonjalnego Katowice, Młyńska 16, II p.

Zgubione dokumenty.

SKRADZIONO książeczkę wojskową i kartę mobilizacyjną, wydane przez P.K.U. Zamość na imię Kapusta Józef.

FAŁCZYŃSKI Józef zgubił dowód osobisty wydany przez starostwo Będzin i książkę kasy chorych wydaną w Sosnowcu, oraz zaświadczenie wojskowe wydane w Sosnowcu. Łaskawy znalazca zechce doręczyć na posterunek policji Ząbkowice lub Będzin.

JUSZCZYK Władysław zgubił książeczkę kasy chorych wydaną w Sosnowcu.

BIAŁKA Abram zgubił dowód osobisty, wydany w Będzinie.

KSIĘŻYK Genowefa zgubiła wyciąg z ksiąg ludności, wydany przez gminę Polska Kamienica, powiat Częstochowski.

GUTMAN Wajnsztok zgubił kartę zwolnienia wydaną przez P. K. U. Miechów.

MŁODAWSKA Bronisława zgubiła dowód osobisty wydany przez gm. Zagórze.

LUDWIK Kuzior zgubił kartę wojskową zwolnienia, wydaną przez 26 p p. we Lwowie.

LEWEL Grynblat zgubił książeczkę wojską wydaną przez P. K. U. Sosnowiec.

RÓŻNE

„BIURO PORAD PRAWNYCH" egzaminowanego obrońcy sądowego w Sosnowcu, Hale Rozwoju. Udziela porad w sprawach: karnych, cywilnych, majątkowych, podatkowych, wekslowych, pisze podania, skargi, apelacje i odwołania.

ZNALEZIONO weksel zgubiony przez B. Śmietanę. Wiadomość w administracji za zwrotem kosztów.

KANARCZARSTWO. Zgodnie z życzeniem większości, 2-u miesięcznik „Nowe zasady kanarczarstwa", redagowany przez A. Marcinkowskiego, Sosnowiec, Rysia 1, w cenie 2 zł. 50 gr. rocznie został dopełniony działami: drobiu, gołębiarstwa, zwierząt domowych i futerkowych, oraz kwiaciarstwa i warzywnictwa domowego. Artykuły w zeszycie drugim tego pisma, jako bardzo i sensacyjnie ciekawe, o treści naukowej, wzbudzają ogólne zainteresowanie. Zniżając czasowo dla reklamy nowym prenumeratorom roczną cenę o 1 zł., prosimy przysłać do 25 październik 1 zł. 50 gr. znaczkami pocztowemi lub przekazem, powołując się na to ogłoszenie.

ZAWIERCIE, Józef Walczyk, wypycha zwierzęta i garbuje futerka, Piłsudskiego 23.

SZWALNIA św. Rodziny przy ul. Kościelnej w Sosnowcu w domu katolickim przyjmuje wszelkie roboty w zakres krawieczyzny, bielizny i haftów wchodzące. Ceny niskie. Szwalnia może przyjąć jeszcze kilka uczenic.

ZAWIADAMIAMY wszystkich wierzycieli Wacława Podkowińskiego, zamieszkałego w Strzemieszycach, ul. Warszawska, aby we własnym interesie zechcieli zgłaszać swoje pretensje do dn. 21go października b. r. u upoważnionego Jana Mitki w Strzemieszycach, ul. Kolejowa, (Piwiarnia) w celu zbiorowego wystąpienia ze skargą.

Jan Mitka

ZA wszelkie długi zaciągnięte przez męża mojego Stanisława Bontora, który uciekł z domu nie odpowiadam. Marja Bontor.

Wydawca: Helena Monsiorska

Druk. „Expres Zagłębia" Sosnowiec, ul. Teatralna 1. tel. 4-94